

Toimintakertomus 2023

Sivistyksen palvelualue

Sivistys ja vapaa-aikalautakunta

Sivistyksen palvelualue

Tuloslaskelma

Sivistyksen palvelualue	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	6 968 599	8 390 170	120,40 %	8 545 976	-1,82 %
Myyntituotot	1 349 888	1 968 554	145,83 %	1 777 520	10,75 %
Maksutuotot	3 305 680	3 897 914	117,92 %	4 067 945	-4,18 %
Tuet ja avustukset	2 073 908	2 313 756	111,57 %	2 490 008	-7,08 %
Muut toimintatuotot	239 123	209 947	87,80 %	210 503	-0,26 %
Toimintakulut	-79 352 588	-80 113 385	100,96 %	-75 066 846	6,72 %
Palkat ja palkkiot	-51 833 933	-51 879 320	100,09 %	-48 902 601	6,09 %
Henkilösivukulut	-11 308 690	-12 210 452	107,97 %	-10 852 865	12,51 %
Palvelujen ostot	-10 906 979	-11 289 139	103,50 %	-10 499 772	7,52 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 844 394	-2 353 364	82,74 %	-2 408 516	-2,29 %
Avustukset	-2 198 664	-2 048 227	93,16 %	-2 065 363	-0,83 %
Muut toimintakulut	-259 928	-332 883	128,07 %	-337 729	-1,43 %
Toimintakate	-72 383 989	-71 723 215	99,09 %	-66 520 870	7,82 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	258 609	0,00 %	257 396	0,47 %
Sisäiset menot yhteensä	-33 361 274	-32 738 074	98,13 %	-34 538 999	-5,21 %
joista:					
Puhtauspalvelut	-2 636 312	-2 647 770	100,43 %	-2 606 523	1,58 %
Rakennusten vuokrat	-22 016 267	-8 209 490	37,29 %	-11 011 286	-25,44 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-4 826 723	-5 106 673	105,80 %	-4 738 832	7,76 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160	-	40 803	-
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 772	-1 743	-	-1 630	-

Sivistyksen palvelualueen tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta. Vuoden 2023 alussa toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan perinteinen sivistyspalvelutehtävä sai rinnalleen entistä vahvemman vastuun kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä kaikkien väestöryhmien osalta. Vaikka hyvinvoinnin edistäminen on olennainen osa kaikkea sivistyksen ja vapaa-ajan palvelutoimintaa, kokonaisuuden kuntatasoinen johtamisvastuu ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat olleet sivistyspalveluiden tehtäväkentässä uusia.

Kirkkonummen kunnan väestömuutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriryhmien osuuden kasvaminen – haastavat sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen pitkäjänteiseen kehittämiseen: miten vastaamme muutokseen, vahvistamme kunnan sosiaalista kestävyttä ja johdamme samalla taloutta kestävästi. Kustannusten kasvun hillitseminen onkin yksi lähivuosien keskeisistä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen haasteista. Myös COVID-19 -pandemian synnyttämä oppimis- ja hyvinvointivaje, Ukrainan sodan vaikutukset ja Suomen yhteiskunnan tasolla havaittu väestön hyvinvoinnin ja koulutustason eriytymiskehitys - jopa syrjäytyminen - ovat kuntalaisten palvelutarpeissa jo näkyviä ilmiöitä.

Mahdollisimman tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisaation sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien avulla palvelualue on pyrkinyt vahvistamaan palvelujen laatua sekä kuntalaisten palvelutarjonnan tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. Myös saavutettavuuden kehittäminen koskettaa koko sivistystointia: mitkä palvelut on tärkeä järjestää kohtaamisina ja läsnäolona, mitä tarjoamme digitaalisesti ja mitä palveluita kuntalainen voi käyttää omatoimisesti. Luokse tulevien palvelujen tarve lisääntynee väestön ikääntymisen myötä.

1.1.2023 tapahtunut kuntauudistus vaikutti sivistyksen palvelualueeseen konkreettisesti oppilas- ja opiskeluhuollon tehtävien siirtymisenä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Muutos näkyi sivistyksen palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Huomioitavaa on kuitenkin, että Kirkkonummen kunnan opiskeluhuollon johtavien viranhaltijoiden työtehtävistä noin puolet - kasvun ja oppimisen tuen johtamiseen, päätöksentekoon ja arviointiin liittyvät tehtävät - jäivät edelleen kunnan vastuulle, vaikka tehtävät, palkkamäärärahat ja viranhaltijat siirtyvät LUVNin organisaatioon. Kunta koulutuksen järjestäjänä vastaa edelleen oppilas- ja opiskeluhuollon kuntatason

suunnittelusta ja johtamisesta. Samoin lasten, nuorten ja perheiden sekä työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen lakisäateisine suunnitelmineen on kunnan tehtävä.

Muutosten kestävä johtamisen varmistamiseksi palvelualue käynnisti vuonna 2022 kehittämissuunnitelmatyön. Kuntastrategiaan ja valtakunnalliseen ohjaukseen perustuva suunnitelma laaditaan vuosille 2023–2030. Se tulee sisältämään kuntastrategiaan, valtakunnalliseen ohjaukseen ja Kirkkonummen toimintaympäristön muutokseen pohjautuvat palvelualueen tason pitkän aikavälin päämäärät, kehittämisen päälinjat, parhaillaan tekeillä olevan sivistyksen palveluverkkosuunnitelman sekä palvelualueen strategisen henkilöstösuunnitelman. Tämä suunnitelma tulee luomaan pitkän aikavälin rungon tulevien talousarvioiden tavoitteidenasetteluun ja resurssien kohdentamiseen. Osa suunnitelman osioista on valmistunut vuoden 2023 aikana, ja kokonaisuus saataneen valmiiksi vuonna 2024.

Osana kehittämissuunnitelman laadinnan pohjatyötä toteutettiin elokuussa 2022 hallinnon henkilöstölle ja esihenkilöille suunnattu kysely palvelualueen organisaation vahvuksista, kehittämistarpeista ja konkreettisista kehittämisideoista. Kyselyn ja palveluryhmien johtotimien työskentelyn perusteella nousseet kehittämisteemat vastasivat hyvin toimintaympäristön muutosta ja arjessa esille nousseita ratkaistavia seikkoja. Keskeisiksi teemoiksi nostettiin tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen, hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen ja talouden johtamisen kehittäminen edelleen. Näitä kaikkia teemoja edistettiin vuonna 2023. Sivistyksessä toteutettiin hallinnon organisaatiouudistus, jolla pyrittiin osaltaan edistämään edellä kuvattavia seikkoja ja mahdollistamaan entistä tiiviimpi palvelualueen sisäinen ja kieliryhmien välinen yhteistyö ja synergia. Toteutunut uudistus on koettu hallinnossa tarpeelliseksi ja onnistuneeksi. Erityisesti opetushallinto on hyötynyt tiimimäisestä työskentelystä ja osaamisen jakamisesta niin, että henkilöstö on kokenut aiempaa parempaa työssä jaksamista ja onnistumista tehtävissään.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Sivistyksen palvelualueen talouteen vuonna 2023 vaikuttavista tekijöistä kolme huomattavinta olivat ennakoitun mukaisesti Ukrainan sodan vaikutukset, palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännölliset muutokset sekä hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset peruskunnan tehtäviin. Ukrainan sotaa paenneiden lasten ja nuorten varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäminen aiheutti lisääntyneitä henkilöstömenoja varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluissa. Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu lisäsi perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta kolmen ryhmän ja inklusiivisen valmistavan opetuksen verran.

Suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarve kasvoi, kuten myös suomen kielen tuen tarve eri oppiaineissa ja tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Valmistavan opetuksen ryhmät vähenivät syksyllä 2023 yhteen, kun niiden aiemmat oppilaat siirtyivät yleisopetukseen. Valmistavan opetuksen luokkien aiemmin palkatut opettajat siirtyivät kouluihin tukemaan yleisopetukseen siirtyneitä oppilaita ja samalla opettajien ja koulu yhteisöjen osaamista. Tulevaisuudessa myös ruotsinkieliset palvelut tullevat toteuttamaan inklusiivista valmistavaa opetusta; ensimmäiset ukrainankieliset perheet valitsivat jo ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen on varauduttu: kieli- ja kulttuuritietoinen opetus oli yksi keskeinen opetuksen kehittämisteema vuonna 2023. Myös tulkkaus- ja käännöspalvelujen tarve kasvaa edelleen.

Valmistavaa opetusta pyrittiin järjestämään ensisijaisesti kouluissa lähellä lasten ja nuorten asuinpaikkaa, jolloin koulukuljetusmenojen lisäys pystyttiin pitämään vähäisenä. Valtio kompensoi varhaiskasvatuksen menolisäykset huomattavalla erityisavustuksella vuoden 2023 aikana. Kohonneet valmistavan opetuksen kustannukset on jo otettu huomioon kunnan valtionosuuslaskennassa lähestulkoon täysimääräisesti. Sivistyksen palvelualueen tuloissa tämä valtionosuuskompensaatio ei näy, koska valtionosuudet ovat yleiskatteellisia ja sisältyvät kunnan peruspalvelujen valtionosuuksiin.

Ukrainan sodan aiheuttama inflaation kiihtyminen vaikutti korottavasti polttoaineiden ja muun energian hintaan sekä erilaisiin aine- ja materiaalikustannuksiin. Sivistyksen palveluiden koulukuljetuksia koskeva hankintasopimus umpeutui lukuvuoden 2022-2023 lopussa. Uusi hankintamenettelyyn kuuluva kilpailutus toteutettiin syksyllä 2022. Kunnanhallituksen kehyspäätöksessä 27.6.2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) huomioitiin polttoaineiden hinnannousu koulukuljetuksiin osoitetulla 120 000 € lisämäärärahalla. Lisäraha riitti kattamaan aiheutuneen kustannusten nousun.

Inflaation muina vaikutuksina palvelualueen talouteen näkyivät varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus sekä sisäisten kustannusten, kuten puhtaus- ja ruokapalveluiden sekä ICT-kulujen ja vuokrien, kasvu. Palvelusetelin kertoimia tarkistettiin 1.1.2023 alkaen juuri kustannusten yleisen nousun vuoksi. Kesäkuussa 2022 allekirjoitettu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia koskeva ratkaisu sisälsi sopimuksen palkankorotuksista kunta-alalle. Sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 aikana työvoimakustannukset nousivat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Koska sivistyksen ulkoiset toimintakulut koostuvat lähes täysin henkilöstön palkoista, palkankorotukset vaikuttavat merkittävästi palvelualueen lähivuosien talouteen. Talousarvion 2023 valmistelussa palkankorotuksiin varauduttiin riittämättömällä tavalla. Sen vuoksi palvelualue joutui hakemaan lisämäärärahaa vapaa-aikapalvelujen ja suomenkielisen opetuksen palkkakustannuksiin (SVL 507 000 € ja SKK 1 700 000 €). Lisämäärärahojen myönnön jälkeen palvelualueen talous toteutui varsin onnistuneesti. Ulkoisen toimintakatteen toteuma sivistyksen palvelualueen kokonaisuuden osalta oli 99,09%. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan toteuma oli 92,35%, suomenkielisen kasvatusta- ja koulutuslautakunnan 100,04% ja ruotsinkielisen kasvatusta- ja koulutuslautakunnan 99,95%.

Toisen talouteen 2023 vaikuttavan tekijän muodostivat palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännön muutokset. Hallituksen budjettineuvotteluiden 31.8. ja 1.9.2022 tuloksena esitettiin, että varhaiskasvatusmaksuja alennetaan valtakunnan tasolla pysyvästi 70 miljoonalla eurolla 1.3.2023 alkaen ja että yksityisen hoidon tuen hoitolisään säädettäisiin 100 euron korotus. Vaikutukset kunnille kompensoitaisiin yhteisöveron jako-osuuden kautta, mikä ei tule näkymään sivistyksen palvelualueen tuloissa. Edelleen neuvotteluissa päätettiin yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-kielen toteuttamiseen perusopetuksessa, mikä vaikuttaa osaltaan opetuksen palkkakuluihin. Päätös B1-kielen lisätunnista tuli sovellettavaksi kunnissa vasta 1.8.2024, joten se ei vaikuttanut palvelualueen talouteen vielä vuonna 2023.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain aiemmat indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta. Edellä mainittuihin muutoksiin varauduttiin talousarviossa.

Kolmas talouteen ja toimintaan vaikuttava tekijä, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perustaminen 1.1.2023, näkyi sivistyksen palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Kunnanhallituksen osoittaman talouden 2023 tasapainottamisvaatimuksen vuoksi siirtyviltä viranhaltijoilta jäävät ja palvelualueen vastuulle tulevat uudet tehtävät järjestettiin ilman henkilöstölisäyksiä palvelualueen organisaatioon. Yksi tärkeistä palvelualueen kehittämiskohteista vuodelle 2023 olikin hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päällekkäisen työn määrän minimointi, keskeisten prosessien ja niiden vastuunjaon selkeyttäminen ja henkilöstön pysyvyyden ja pystyvyyden vahvistaminen tehtävänkuvia eheyttämällä. Tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisoitumisen sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien lisäksi kehittämistä ohjasivat palvelujen laadun sekä kuntalaisten tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten palvelujen tarjonnan näkökulmat.

Osana Kirkkonummen kunnanvaltuuston talousarvion 2022 käsittelyä sivistyksen palvelualueelle annettiin tehtävä selvittää kuinka varhaiskasvatus ja opetus voitaisiin järjestää mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhdenvertaisesti kaikilla kunnan alueilla. Selvitys suomenkielisten ja ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kustannuseroista valmistui syksyllä 2022, ja myös sen tuloksia käytettiin hyödyksi palvelujen yhdenvertaisuuden ja kustannustehokkuuden kehittämistyössä. Suomenkielisten ja ruotsinkielisten perusopetuksen koulujen tuntijako uudistettiin kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun näkökulmaa erityisesti silmällä pitäen niin, että päätökset uudesta tuntijaosta tehtiin kasvatus- ja koulutuslautakunnissa lokakuussa 2023. Nämä muutokset astuvat voimaan 1.8.2024, ja niillä tulee olemaan myös kustannusten nousua hillitsevä vaikutus. Huomioitava on kuitenkin, että kunta-alan palkankorotukset ovat korottaneet henkilöstömenoja niin merkittävästi, että nettosäästöä ei tuntijakouudistuksella tulla saamaan aiempaan palkkamenosummaan verrattuna.

Palvelualue on pyrkinyt tehostamaan toimintaansa ja hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä lisäksi huomiota tiedolla johtamisen edellytyksiin ja kehittämällä palvelualueen talouden johtamista edelleen. Yhdenmukaistamalla järjestelmien, ohjelmistojen ja sähköisten ympäristöjen käyttöä on vähennetty palveluyksiköille osoitettujen erillisten kyselyjen ja tietopyyntöjen määrää sekä hallinnon manuaalista työtä erilaisten valtakunnallisten velvoittavien tiedonkeruiden ja raportointien yhteydessä. Kun järjestelmien käyttö on johdettua ja tasalaatuaista, käytettävissä olevan tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus paranevat.

Valtio rahoittaa kuntia valtionosuuksin ja erityisavustuksin. Erityisavustusten johdettu ja tehokas hakeminen on osa kestävästä kuntatalouden johtamisesta. Palvelualueen johtoryhmä käynnisti systemaattisen valtion erityisavustushakujen seurannan. Johtoryhmän tavoitteena on varmistaa Kirkkonummen kunnan sivistyspalveluille kuntastrategian näkökulmasta olennaisten, saatavilla olevien erityisavustusten hakeminen joko palveluryhmittäin tai yhteisinä hankkeina.

Kunnassa asuvien kouluikäisten lasten määrän vähentyminen ja toisaalta uusien palvelujen tarpeen samanaikainen lisääntyminen nosti esille tarpeen uudistaa malli, jolla opetuksen koulukohtaiset resurssit jaetaan. Uudistuksen tavoitteena oli vastata oppilasmäärän alueittaisiin vaihteluihin nykyistä joustavammin sekä kansalliseen veloitteeseen tukea oppilaan kasvua ja oppimista ensisijaisesti lähikoulussa. Suomenkielisen opetuksen oppilasalueet uudistettiin vuonna 2023 niin, että ne otetaan käyttöön elokuun 2024 oppilaaksiotossa. Näin kunta pystyy aiempaa paremmin tasaamaan vuosittaisen oppilasmäärien vaihtelun aiheuttamaa ryhmäkokojen ja opetusryhmien määrän vaihtelua kouluittain ja samalla tehostamaan koulutilojen käyttöä. Suomenkielisessä opetuksessa otettiin 1.1.2023 käyttöön oppilasperustainen koulukohtainen budjetointi, jonka tarkoitus on suunnata opetusresurssi oppilasmäärien ja pedagogisten tarpeiden mukaisesti. Ruotsinkielinen opetus ottaa kieliryhmän erityistarpeet huomioivan laskentamallin käyttöön 1.1.2024.

Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäsivät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Tuen järjestämisellä lähikoulussa pyrittiin myös säästöihin koulukuljetusten tarpeen vähenemisen myötä. Tämä rakenteellinen muutos näyttänee vaikutuksensa pidemmän aikavälin tarkastelussa. Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta- ja muuttokustannukset ovat vaikuttaneet korottavana paineena opetuspalveluiden kustannuksiin. Tilojen tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä kehitettiin sivistyksen ja yhdyskuntatekniikan yhteisessä palveluverkkoselvitystyössä vuonna 2023. Palveluverkkoselvityksen pohjalta vuonna 2024 laaditaan sivistyksen palveluverkkosuunnitelma ajalle 2024-2030.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta Tuloslaskelma

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 518 385	1 662 461	109,49 %	1 468 331	13,22 %
Myyntituotot	453 984	530 060	116,76 %	446 209	18,79 %
Maksutuotot	851 532	792 922	93,12 %	736 401	7,68 %
Tuet ja avustukset	31 854	162 570	510,36 %	116 114	40,01 %
Muut toimintatuotot	181 015	176 910	97,73 %	169 607	4,31 %
Toimintakulut	-10 365 715	-9 832 709	94,86 %	-9 677 788	1,60 %
Palkat ja palkkiot	-5 465 109	-5 229 233	95,68 %	-5 170 007	1,15 %
Henkilösivukulut	-1 152 527	-1 195 594	103,74 %	-1 028 759	16,22 %
Palvelujen ostot	-2 562 215	-2 374 120	92,66 %	-2 403 790	-1,23 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-815 934	-682 796	83,68 %	-714 273	-4,41 %
Avustukset	-303 883	-292 914	96,39 %	-285 236	2,69 %
Muut toimintakulut	-66 047	-58 052	87,90 %	-75 723	-23,34 %
Toimintakate	-8 847 330	-8 170 248	92,35 %	-8 209 457	-0,48 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	194 459	0,00 %	184 526	5,38 %
Sisäiset menot yhteensä	-4 890 414	-4 892 069	100,03 %	-6 162 720	-20,62 %
joista:					
Puhtauspalvelut	-378 563	-389 437	102,87 %	-360 348	8,07 %
Rakennusten vuokrat	-3 423 611	-1 284 625	37,52 %	-2 235 149	-42,53 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	0	-2 003	0,00 %	-3 900	-48,64 %
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160	-	40 803	-
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-217	-198	-	-201	-

Erittely palveluryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	447	4 770	1 067,14 %	3 188	49,64 %
Ulkoiset toimintamenot	-3 035 485	-2 811 143	92,61 %	-3 290 320	-14,56 %
Toimintakate	-3 035 038	-2 806 373	92,47 %	-3 287 132	-14,63 %
sisäiset toimintamenot	-435 593	-419 604	96,33 %	-421 046	-0,34 %
Vapaa-aikapalvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	1 517 938	1 657 691	109,21 %	1 465 144	13,14 %
Ulkoiset toimintamenot	-7 330 230	-7 021 566	95,79 %	-6 387 468	9,93 %
Toimintakate	-5 812 292	-5 363 875	92,29 %	-4 922 324	8,97 %
sisäiset toimintatuotot	0	194 459	0,00 %	184 526	5,38 %
sisäiset toimintamenot	-4 454 821	-4 472 465	100,40 %	-5 741 674	-22,11 %

Liikuntapaikkojen ylläpitoon varatut määrärahat ovat sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarviossa sisäisinä määrärahoina, koska ylläpito toteutetaan yhdyskuntatekniikan toimialalla. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kuitenkin ylläpitoon käytettävissä olevan määrärahan suuruudesta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23
Sivistystoimen hallinto ja kehittämisspalvelut	32,6	32,54	30,94	*
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			0	
Vapaa-aikapalvelut	106,8	108,97	108,5*	*
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä			0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet			0	0
			*Ohjaamo siirretty Yhteisistä palveluista	
Yhteensä	139,4	141,51	139,44	*

* Tot 12/2023 sarakkeen tiedot viedään tiedoksi suoraan kunnanhallitukselle. Henkilöstöhallintaohjelman vaihdoksen myötä tietoja ei tällä hetkellä ole mahdollista saada.

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	Tyyppi	TA 2023	Tot 12/23
9016	Tilavarausohjelma	Tietokoneohjelmisto	10 000	9 271

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.	<p>Sivistyksen palvelualueelle on perustettu lakisääteinen Koulutuksen järjestäjän opiskeluohjauksen ohjausryhmä, jossa on jäseninä sekä kuntaorganisaation että LUVNin jäseniä. Tämä ryhmä kokoontuu säännöllisesti.</p> <p>Kuntaan on perustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, jossa sivistyksen palvelualueella on edustus. Ryhmä koordinoi kunnan hyte-työtä suhteessa LUVNiin ja lainsäädäntöön.</p> <p>Muiden mahdollisten yhdyspintarakenteiden muotoutuminen on vielä kesken. Kunta odottaa LUVNin organisoitumista ja nimeämispyyntöjä tarvittaviin rakenteisiin.</p>	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Päälekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.	Toimenpiteitä kouluttautumismahdollisuuksien edistämiseksi sekä palkkausepäkohtien korjaamiseksi on tehty vuoden 2023 aikana.	Toteutui

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto- ja kehittämisspalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen palvelualueen hallinnollisen tuen ja ohjauksen.

Kokonaisuuteen kuuluu koulukuljetus, koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, talous, hankinnat sekä palvelualuekohtainen koordinointi uudisrakentamisen, korjausrakentamisen, ensikertaisen kalustamisen sekä sisäilmaongelmien kohdalla. Kehittämisspalvelut tuottavat viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintäteknikkaa, tiedonhallintaa, tietoturva ja viestintää.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Koulukuljetuksen tilausliikenteen kesällä 2023 tehty kilpailutus, polttoaineen hinnan indeksikorotusten vaikutus kilpailutuksen tulokseen. Koulukuljetuksen hankinnan toteutus alkoi 1.8.2023.

Toiminnan painopistealueet

Tiedolla johtaminen

Talouden johtaminen

Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaisuus

Hallinto ja kehittäminen Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimise tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Palvelualueen ja palveluryhmien hallinnossa päällekkäisyyksiä, resurssien jaon epätasaisuuksia sekä prosesseissa eroavuuksia. Osan henkilöstön työnkuvista sirpaleisia.	Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päivitetty organisaatio valmis 05/2023 - päällekkäisen työn vähentäminen, työnkuvien eheyttäminen ja prosessien selkeyttäminen - hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä	Organisaatio päivitetty. - päällekkäiset työt käyty läpi ja eheytetty työnkuvia sekä selkeytetty prosesseja -hyvinvointialueen myötä tuleet uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä, toteutettu.	hallintopäällikkö	Toteutui ✓
	3. Johdamme tiedolla	Palvelualueen tilastojen, tietojen syöttämisen sekä tuottamisen laatu ja oikea-aikaisuus vaihtelee yksikoittain. Nykyiset kirjanpidon kirjaukset eivät tue	- Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen/ ohjeet: tieto luotettavaa ja ajan tasalla. Tot 100% - Manuaalisen työn/laskennan	Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen tot. 100% Manuaalisen	hallintopäällikkö erityissuunnittelija ja suunnittelu- ja tiedotusk	Toteutui ✓

		<p>taloustiedon keruuta, vaan tietoja joudutaan manuaalisesti keräämään ja yhdistämään.</p> <p>Koulukuljetuksen prosessissa on kokonaisuuksia, joita voidaan tehostaa järjestelmien avulla.</p> <p>Palvelualueen tieto joudutaan hakemaan monesta eri kanavasta.</p>	<p>määrän minimointi (talousjärjestelmä, koulukuljetuksen ohjausjärjestelmä) Tot. 100%</p> <p>- Sivistyksen intranetin käytön tehostaminen, käytettävä tieto yhdessä paikassa. Tot. 100%</p>	<p>työn määrän/laskennan minimointi -koulukuljetuksen osalta 100% -talousjärjestelmän osalta työskentely ja koulutukset etenivät suunnitelman mukaisesti, toteutus 100%.</p> <p>Sivistyspalvelujen tieto-osuuden vahvistaminen kunnan Intranetissä. -osiossa on tietoa palvelualueen organisaatiosta ja pääsy yhteisiin ohjeisiin sekä osio sivistyspalvelut tilastoina ja numeroina kokonaisuus. Toteutus 100%.</p>	oordinaattori	
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi ei ole systemaattista eikä siinä ole yhtenäisiä käytänteitä, kokonaisuuksia johdetaan palveluryhmissä. Mutta palvelualuejohtoryhmän tason ohjausta ei ole.</p> <p>Koulukohtaisen resurssin jaon laskentamalli ei huomio oppilasmäärän tai oppijoiden erityistarpeiden vuosittaisia muutoksia riittävällä joustavuudella.</p>	<p>Talouden johtamisen kehittäminen edelleen</p> <p>- valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi systemaattisesti johdettavaksi palvelualueen tasolla. Kokonaisuus johtoryhmässä 5 x vuodessa. Tot. 100%</p> <p>- opetuksen koulukohtaisen resurssijakomallin uudistamisen tuki ja seuranta/arviointi. Tot. 100% versio 1 valmis 2/2023</p>	<p>Erityisavustusten systemaattinen seuranta ja raportointi/arviointi sekä koulutus vastuuhenkilöille ovat toteutuneet. Johtoryhmään raportointi aloitettu säännöllisesti. Versio 1 toteutus 100%.</p>	hallintopäällikkö erityis suunnittelu ja kehityspäällikkö	Toteutui ✓

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Koulukuljetukset						
Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	1 004	1 130	952	84	-5,2	Alittunut ↓
Kustannukset euroa / oppilas	1 422	1 323*	1 496	113	+5,2	Odotusten mukainen →

*Vuodelle 2023 koulukuljetuksen kustannuspaikalle budjetoitu koulukuljetusta hoitavan asiakaspalvelusihteerin palkkakustannukset

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Sivistyksen palvelualueen hallinto ja kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö
Investointiprojekti Tilavarausohjelman kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista

- mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Poikkeamat ja olennaiset muutokset

Kuntalaiset palasivat edellisvuosia selvemmin ohjatun toiminnan ja muiden palvelujen piiriin vapaa-aikapalvelujen toiminnan osalta. Tällä oli positiivinen vaikutus myös asiakastuottoihin. Vapaa-aikapalvelujen tunnuslukuina oleviin kustannuksiin vaikuttaa varsinaisen toiminnan lisäksi myös sisäisten erien muutokset. Henkilöstökuluja säästyi vapaa-aikapalvelujen osalta vuonna 2023 myönnetyn lisämäärärahan myötä.

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteinen painopistealue

- Yhdessä tekeminen – palveluiden tuottaminen kuntalaisille yhdessä

Vapaa-aikapalvelut tuottaa palveluita kuntalaisille yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena toteuttaa mieluista harrastustoimintaa ja oppimismahdollisuuksia monipuolisina palveluina lähellä kuntalaisia.

Vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköt

Musiikkiopisto

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elämäntavaksi harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Musiikkiopisto saa toimintaansa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen ja harrastusmahdollisuuksien edistäminen
- Kohtaamispaikka – musiikkiopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset oppilaslähtöiset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), musiikillisen vuorovaikutuksen laajentaminen varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Musiikkiopiston opetus toteutui suunnitellusti. Lapsista ja nuorista koostuvat soitto- ja lauluoppilaat, orkesterit ja kamarimusiikkiyhtyeet olivat lähiopetuksessa koko vuoden 2023. Musiikin perusteiden opetusta toteutettiin sekä lähi-, hybridi- että etäopetuksena. Soiton ilo -teemaviikko toteutui suunnitelmien mukaan keväällä 2023. Alun perin syksyllä 2020 suunniteltu musiikkiopiston kamariorkesterin konserttimatka yhdessä Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston kanssa Hongkongiin toteutui syksyllä 2023. Konserttimatkan järjestelyjen yhteydessä myös yhteistyö Kirkkonummen musiikkiopiston kannatusyhdistyksen kanssa tiivistyi.

Oppilasvalintaan ilman sisäänpääsytestiä ilmoittautui 112 lasta ja nuorta, joista lähes 90 % sai oppilaspaikan musiikin taiteen perusopetukseen.

Musiikkiopisto tuotti vuoden aikana kuntalaisille yli 60 maksutonta musiikkitapahtumaa palvelutaloissa, päiväkodeissa, kouluissa, Mörne-salissa, Villa Hagassa sekä keskustan ja Masalan kirkoissa. Lisäksi osana vapaa-aikapalveluja musiikkiopisto oli mukana järjestämässä Kirkkonummipäiviä, Kevätkarnevaaleja ja Tuu- ja Tee -pajoja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 5 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kansalaisopisto

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kansalaisopisto saa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta keskimäärin vuosittain 11 700 vuosituntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kansalaisopisto tuottaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen, jonka rahoittaa kunnalle kokonaisuudessaan valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Toiminnan painopistealueet

- Asiakas- ja opiskelijalähtöinen kurssitarjonta
- Kohtaamispaikka – kansalaisopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2023 opetus toteutui kurssisuunnitelmien mukaisesti lähi-, etä- ja hybridiopetuksena. Opiskelijoille järjestettiin syksyllä lyhytkurssi osallistumisesta etäopetukseen. Kurssilaisten määrä nousi 15 % edellisvuoteen verrattuna, jonka myötä kurssilaisten määrä on enää 10 % alempi kuin koronapandemiaa edeltäneenä juhlavuotena.

Päiväaikaan arkisin ennen klo 16 järjestettiin 90 kurssia liikunnassa, taiteissa, kädentaidoissa, digitaidoissa ja kielissä, keskustassa, Masalassa ja Veikkolassa. Tiedotusta päiväopetustarjonnasta kehitettiin ja opinto-oppaaseen luotiin omat sivut päiväkurseista. Esteetöntä ilmoittautumista edistettiin, kun jatkuvan ilmoittautumisen alkamispäivänä 1.6.2023 tarjottiin kaikilla kirjastoilla opintoneuvontaa ja ilmoittautumismahdollisuus paikan päällä lähipalveluna, sähköisten palveluiden rinnalla.

Vapaa-aikapalveluiden yhteistyönä toteutettava Kevätkarnevaalit toteutui suunnitellusti, ja kansalaisopisto toteutti tapahtumassa Tuu- ja Tee pajoja. Kansalaisopisto tuotti lapsille ja nuorille suunnattuja osallistujille maksuttomia MyHobby ja Talent -harrastustoimintoja 30 kurssia vuoden aikana. Lisäksi kansalaisopiston kurssit toimivat henkilöstöetuna 2023 Kirkkonummen kunnan työntekijöille ja etua käytti vuoden aikana 292 kunnantöntekijää. Henkilöstöetu poistui lokakuussa 2023 ja muuttui Epassiksi, jolla voi edelleen maksaa kansalaisopiston kursseja.

Kirkkonummen kansalaisopisto on mukana Hiiden opiston hallinnoimassa VapaaKOSKI -hankkeessa, jossa kehitetään toimintamallia osaamisperusteisten kurssien suunnitteluun yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Hanke alkoi syksyllä 2022, kestäen neljä lukukautta. Hanketta rahoittaa Opetushallitus. Myönnetty avustus on 31 790 €. Kirkkonummen omarahoitusosuus on 1329 €. Uusia opintopistekursseja syntyi vuoden aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 6 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kuvataidekoulu

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaamispaikka – kuvataidekoulu on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), taidepedagogisen vuorovaikutuksen laajentaminen, erityisesti varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto ja palvelutaloyhteistyöllä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kuvataidekoulun lasten ja nuorten opetus toteutui suunnitelmien mukaisesti. Liveverkko-opetus toteutui syyslukukaudella pedagogisesti mietittyjen teematuntien muodossa, joissa käsiteltiin mm. elokuvaa taidemuotona. Opetus laajentui opetussuunnitelman mukaisesti digitaaliseen kuvankäsittelyyn ja animaatioihin hankittujen ipadien myötä. Kuvataidekoulu tuotti osana vapaa-aikapalveluita MyHobby kerhoja, jotka ovat osallistujille maksuttomia.

Uusia hakijoita kuvataidekouluun oli keväällä 140, jotka kaikki saatiin sijoitettua syksyn opetusryhmiin.

Kuvataidekoulu tuotti yhteistyössä kansalaisopiston kanssa ruotsinkielistä lukion kuvataideopetusta Kyrkslätts gymnasiumille ostopalveluna syksystä 2022 alkaen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategienn painopiste	Strategienn tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 5 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on huolehtia kuntien kulttuuri-toiminnasta annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä kunnan museotoiminnasta.

Toiminnan painopistealueet

- Kulttuuri-toiminnan kehittäminen kulttuuristrategian mukaisesti
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelman toteuttaminen
- Paikallisen kulttuuri-toiminnan tukeminen ja koordinointi
- Kotiseututiedon tallentaminen, tuottaminen ja tarjonta

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kulttuurikompassin, varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa yhteistyössä suunnitellun kulttuurikasvatusohjelman, toteuttamista jatkettiin aiempaa laajemmin vuoden 2023 aikana. Toimintaa vahvistettiin yhdessä kirjaston kanssa. Kulttuurikompassi sisältää eri luokka-asteille ja varhaiskasvatukselle kohdennetut erilliset toiminnot, mm. erilaisia kirjallisuuteen ja lukemisen edistämiseen liittyvää toimintaa, opastetut vierailut Hvitträskin museossa, kiertävä soitin- ja materiaalipaketti sekä Musakärä. Teatterityöpajat ja lukiolaisten sarjakuvatyöpajat pilotoitiin vuoden 2023 aikana. Lisäksi kaikille ala- ja yläkoululaisille järjestettiin koulukonsertti. Vuoden aikana järjestettiin 259 tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 8 641 lasta ja nuorta.

Uudessa kulttuuripalveluiden taiteesta. -podcastissa pureuduttiin taiteen ja kulttuurin ajankohtaisiin ja ajattomiin teemoihin. Lisäksi edistettiin harrastusmahdollisuuksia MyHobby-metallinetsintäkerhoilla. Ragvaldsin museoalueen toimintaa elävöitettiin mm. erilaisilla teemailloilla, museon, paikallishistorian ja kasvitarhan opastuksilla sekä isommilla tapahtumilla kuten Luonnonkukkien päivä ja Avoimet puutarhat. Alueella toimi myös pop-up-kahvila. Museolla otettiin käyttöön MobilePay ja panostettiin someviestintään. Paikallishistoriallista aineistoa käytiin läpi, arkistoitiin ja digitoitiin.

Kansallisen veteraanipäivän sekä itsenäisyyspäivän juhlallisuudet järjestettiin perinteiseen tapaan yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä koordinoitiin Kirkkonummi-päivien järjestäytymistä. Lisäksi kulttuuripalvelut oli mukana vapaa-aikapalveluiden isommissa tapahtumissa kuten Tuu ja tee Perinteitä, Tuu ja tee Kuvista, Tuu ja tee Kummittelua, Kevätkamevaalit, Fyrricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko. Nuorten kulttuurifoorumi järjestettiin yhteistyössä kirjasto- ja nuorisopalvelujen sekä nuorisovaltuuston kanssa. Loja Saarisen The Festival of the May Queen -taidetekstiili avattiin yleisölle nähtäväksi kaikille avoimessa tilaisuudessa. Lisäksi kulttuuripalvelut osallistuivat senioripakun toimintaan järjestämällä Kulttuurikävelyt Veikkolassa ja Masalassa. Vuoden aikana kulttuuripalvelut järjesti yhteensä 16 tapahtumaa, joihin osallistui 361 henkilöä

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategien painopiste	Strategien tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Varhaiskasvatuksen ja opetuksen kulttuurikasvatusohjelma "Kirkkonummen Kulttuurikompassi" laadittu, ohjelman 1. vaihe hyväksytty käynnistettäväksi. Uusien osioiden pilotointi jatkuu.	Kulttuurikasvatusohjelman 1 vaiheen osiot toteutuneet, pilotit toteutuneet	Kulttuurikompassi - kulttuurikasvatusohjelman eri ikäluokille suunnattua toimintaa on vahvistettu osaksi vuosisuunnitelmaa ja pilotit toteutuneet. Tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 259 ja niihin osallistui 8 641 lasta ja nuorta.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö	Toteutui ✓

Kirjastopalvelut

Kirjasto on lakisääteistä peruspalvelua, joka edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminnan painopistealueet

- Yhteisöllisyys ja osallisuus uusissa tiloissa
- Kuntalaisten digivalmennus
- Omatoimisuuden lisääminen automaattien ja sähköisten palvelujen avulla
- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhdessä koulujen ja vapaa-aikapalvelujen muiden palveluyksiköiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kokonaislainaus ja kävijämäärät kasvoivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Kirjaston eri toimipisteissä järjestettiin vuoden aikana yhteensä 878 tapahtumaa. Tapahtumien määrä kasvoi edellisvuodesta lähes 40 %. Vapaa-aikapalveluiden lisäksi myös kolmas sektori ja muut yhteistyökumppanit järjestävät kirjastojen tiloissa erilaista toimintaa sekä avoimia tilaisuuksia. Vuoden aikana valmistauduttiin käyttöön otettavaan valtakunnalliseen e-kirjastoon. Omatoimisuutta tuettiin nostamalla esiin Mobiilikirjasto- sovellusta. Masalan omatoimikirjastoa käytettiin edelleen ahkerasti.

Vapaa-aikapalveluiden kesken sekä yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettyjä isompia tapahtumia olivat Tuu ja tee -tapahtumat, Kevätkarnevaalit, Fyyricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko. Kirjanummi-viikot vietettiin totuttuun tapaan ajankohtaisten ja kiinnostavien kirjailijavieraiden seurassa. Kirkkonummi-päivää juhliittiin pääkirjastossa lastenmusiikin tahdissa. Teemana oli 60-vuotta täyttänyt Vaahteramäen Eemeli. Masalan kirjastossa järjestettiin kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämä Tuu ja tee Kummittelua -tapahtuma. Kirjasto oli myös mukana Joulukauden avajaistapahtumassa Masalassa. Veikkolan kirjastossa vuoden suurimpia tapahtumia olivat yhdessä eri toimijoiden kanssa järjestetty Leikkilauantai ja Kirkkonummen kirjaston ystävien kanssa järjestetty Lohikäärmeiden lauantai. Lisäksi kirjastopalvelut järjesti mm. luku- ja runopiirejä, runopiknikejä, kirjailija- ja peli-illoja, Kino Fyyri -näytöksiä, Neuleita ja novelleja -iltoja, lukukoiravastaanottoja, oikeudellista neuvontaa sekä Senioritreffejä, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita. Kirjastossa aloitettiin myös erityisesti alakouluikäisille suunnattu kirjastomummo ja -vaari -toiminta sekä järjestettiin erilaisia MyHobby-kerhoja.

Monipuolisia lukutaitoja edistäviä tapahtumia järjestettiin 198 kappaletta ja niihin osallistui 3 573 henkilöä. Tiedonhaun opetukseen, tieto-, viestintä- ja digiteknologiaan sekä kirjaston käytön opetukseen liittyviä tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 727 kappaletta ja niihin osallistui 1 968 henkilöä.

Mitä sä luet? - Uusia reittejä nuorten lukutaitotyöhön somen, vertaisvinkkauksen ja lukemisen yhteisöjen kautta toteutettiin yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Aluehallintoviraston avustuksella tuetussa, kaksikielisessä hankkeessa panostettiin yläkouluikäisten nuorten vapaa-ajan lukemiseen ja otettiin nuoret mukaan kumppaneiksi lukutaitotyöhön. Hanketyöntekijä tuotti kirjavinkkivideoita TikTokiin kirjastojen tet-harjoittelijoiden kanssa sekä perusti nuorten someryhmän. Hankkeen yhteydessä tehtiin myös opaskirja ja opastusvideo kirjavinkkivideoiden tekemisestä koko Suomen kirjastojen henkilökunnan käyttöön.

Vuonna 2023 alkoi myös Mennäänkö yhdessä? – yhteisöllistä digineuvontaa hyvinvoinnin tueksi – hanke, jonka tavoitteena on edesauttaa kuntalaisten hyvinvointia digitaalisia taitoja vahvistamalla. Aluehallintoviraston avustuksella tuetussa hankkeessa panostetaan erityisesti nykyaikaisessa digiosaamisessa tukea tarvitsevien sekä syrjäytymisriskissä olevien kuntalaisten osaamisen ja osallisuuden tukemiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Kirjastotalo Fyyri tarjoaa tiloja eri tahoille kokoontua ja järjestää tapahtumia Kirkkonummen keskustassa. Fyyrissä järjestetään avoimia tilaisuuksia eri toimijoiden toimesta.	Fyyrissä järjestettyjen avoimien tilaisuuksien määrä 200 tapahtumaa/vuosi	Avoimien tilaisuuksien määrä 625.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö	Toteutui ✓

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan palveluista, toteuttaa nuorisotyötä eri muodoissaan, rakennuttaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä edistää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia muiden sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden yksiköiden ja paikallisten toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja liikuntapalvelut tukee myös yhdistystoiminnan toteuttamista ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelumme tarjoavat mahdollisuuden kohtaamiselle ja kohdatuksi tulemiselle
- Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, kun koronapandemian aiheuttamat rajoitukset eivät ole vaikuttaneet suoraan palvelujen tuottamiseen. Lasten ja nuorten maksuton harrastustoiminta on ollut vuoden 2023 alusta osa nuorisolakia. Lain mukaisesti kunnan velvoitteena on mahdollistaa perusopetukseen osallistuvalla nuorella mieluisa ja maksuton harrastuskoulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Maksuttomia lasten ja nuorten harrastusryhmiä on saatu edelleen lisääntyä ja monipuolistettua nuorisolain mukaisesti yhdessä paikallisten toimijoiden ja saadun Harrastamisen Suomen mallin valtionavustuksen turvin. Lisäksi omaehtoisen ja perheen kanssa harrastamisen tueksi luodut kirjastoista ja kirjastoautosta lainattavat maksuttomat uintikortit ovat edelleen hyvin suosittuja.

Maksuttomia MyHobby ja Talent -harrastusryhmiä järjestettiin vuoden aikana yhteensä 115 ryhmää yhteistyössä 27 eri toimijan kanssa. Osallistujia ryhmissä oli yhteensä 1209 lasta. HarrastusSankareissa tavoitettiin vuoden aikana yhteensä 2799 oppilasta ja Harrastuspakulla oli vuoden aikana 140 eri tilaisuutta, joissa tavoitettiin yhteensä 3606 lasta ja nuorta sekä 582 aikuista.

Nuorten vaikuttamistoimielimen eli nuorisovaltuuston vaalit on järjestetty loppuvuodesta ja vaaleissa on valittu kolmetoista jäsentä nuorisovaltuustoon kaudelle 2024-2025. Nuorisotyötä eri muodoissa on toteutettu kunnan eri kuntakeskusten nuorisotiloilla, Ohjaamossa, oppilaitoksissa, verkossa, kouluilla sekä jalkautuen kaduilla ja raiteilla. Nuorisotyötä on toteutettu edelleen laajassa yhteistyöverkostossa vaikkakin muun muassa hyvinvointialueen uudistuksen myötä ja verkoston jäsenistön vaihtuminen on osittain hidastanut yhteistyön tekemistä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntatasoinen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinoituvastuu on nuoriso- ja liikuntapalveluissa. Henkilöstöresurssien haasteiden takia kehittämistyötä tämän työn osalta ei olla pystytty suunnitellusti toteuttamaan.

Kaikki suunnitellut asiakaskyselyt on toteutettu kokonaisuudessaan. Liikunnan asiakastytytyväisyyskyselyjen perusteella on lisätty muun muassa vesiliikuntaryhmiä uimahallille sekä kehitetty tapahtumia. Nuorisotyön asiakaskyselyt ovat suunnattu alle 18-vuotiaille nuorille. Niiden perusteella on kehitetty ja toteutettu nuorten toivomaa toimintaa sekä on hankittu muun muassa erilaisia pelivälineitä nuorisotiloille. Asiakastytytyväisyyskyselyjä toteutetaan jatkossa vuosittain, osana palvelutuotannon kehittämistä. Uimahallin kävijämäärät ovat palanneet vuoden aikana lähes pandemiaa edeltäneelle tasolle. Kesän 2023 aikana on toteutettu uimahallikiinteistön kuntotutkimukset, joiden tulokset valmistuvat vuoden 2024 alkupuolella.

Liikunnanohjauspalveluiden vuoden 2023 ryhmät on pystytty toteuttamaan lähes suunnitelmien mukaisesti. Ohjauspalvelujen toteutumiseen on edelleen vaikuttanut liikunta-alan ammattilaisten rekrytointihaasteet. Yksittäisiä ohjauskertoja on jouduttu perumaan ja järjestämään korvaavia kertoja, koska ryhmien ohjauksia ei ole pystytty toteuttamaan muun vakituisen henkilöstön toimesta, eikä ammattitaitoisia sijaisia välttämättä ole pystytty hankkimaan lyhyellä varoitusaikalla. 1.6.2023 tehty palkkojen järjestelyerien jako ja käyttö aloille, joille rekrytointi on ollut haasteellista, on kuitenkin luonut loppuvuodesta parempia edellytyksiä myös liikunta-alan henkilöstön saatavuuteen Kirkkonummella.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Strategien painopiste	Strategioiden tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Liikunta-alan kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä on pula. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta.	Kaikissa vakansseissa (100 %) on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	94 % vakansseista on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓
		Asiakastytytyväisyyskyselyiden ja asiakkaiden osallistaminen palveluiden	Toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot sekä eri kohderyhmien	Kaikkiin toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot ja 100 %	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓

		kehittämiseen on satunnaista. Toimintasuunnitelmissa ja niiden toteuttamisessa huomioidaan eri kohderyhmien osallistaminen palveluiden kehittämiseksi. Järjestetään asiakastytyväisyyskysely vuosittain.	asiakastytyväisyyskysely on toteutettu.	asiakastytyväisyyskyselyistä on toteutettu.		
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kirkkonummi on viime aikoina lakkauttanut nuorisotiloja tai rajannut niiden aukioloaikoja. Nuoret ovat toivoneet Fyryn nuorisotilaa laajemmin palvelevaa paikkaa, jossa on mahdollista viettää vapaa-aikaa. Kirkkonummella on näkyvissä myös huolestuttavaa jengiytymiskehitystä.	Selvitetään Walkerskahvilatoiminnan (tai vastaavan) käynnistäminen osana kunnan hyte-työtä	Selvitys on valmistunut.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓

Vapaa-aikapalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Musiikkiopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	66	53	74	140	+12,1	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	318	300	329	110	+3,5	Odotusten mukainen →
Kansalaisopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	57	50	60	120	+5,3	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	6730	8200	7709	94	+14,5	Odotusten mukainen →
Kuvataidekoulu						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	84	64	90	141	+7,1	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	452	360	550	153	+21,7	Odotusten mukainen →
Kulttuuripalvelut						

Nettokustannukset euroa / asukas	11,3	10,5	8,9	85	-22,6	Odotusten mukainen →
Kirjastopalvelut						
Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Nettokustannukset euroa / asukas	91,5	65,9	65,9	100	-28	Odotusten mukainen →
Lainojen määrä	560 140	600 000	567 331	95	+1,3	Odotusten mukainen →
Kävijämäärä	546 922	600 000	583 770	97	+6,7	Odotusten mukainen →
Liikuntapalvelut						
Nettokustannukset euroa / asukas	76	75,8	77,3	102	+1,7	Odotusten mukainen →
Uimahallin kävijämäärä	185 163	190 000	217 305	114	+17,4	Odotusten mukainen →
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	274	300	304	101	+10,9	Odotusten mukainen →
Kunnan tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä/vuosi	9591	17 000	13 112	77	+36,7	Odotusten mukainen →
Nuorisopalvelut						
0-28-vuotiaiden määrä	12 807	13 327	12 657	95	-1,2	Odotusten mukainen →
Nettokustannukset euroa / 0-28-vuotiaat	123	140	134	96	+8,9	Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Vapaa-aikapalvelut	Katja Linnakylä	vapaa-aikajohtaja	Satu Ylönen	vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori